

MINERVA

személyautó

az autók királya!

A margitszigeti szépségverseny 3 első díjnyerése.

Álomszerűen ideális rugózás, 100 km.-es sebesség, főúriasan elegáns kivitel, csekély üzemanyag fogyasztás.

Nem főmegmunka, a legutolsó csavar is precíziós. Élmeny megtekinteni az autóknak ezt a pompás telivérjét.

Délmagyarországi képviselő:

Markovics mérnök
Szeged.

Bemutató terem:

493

Royal-szálló épületében
Kölcsey ucca.

A pékek átiratot intéztek a polgármesterhez és áremelést helyeznek kilátásba

(A Délmagyarország munkatársától.) Beszámolt a Délmagyarország azokról az eseményekről, amelyek legutóbb lezajlottak a szegedi kenyérárak körül. Kedden a kenyérügyszéki, illetve rendőrségi frontján újabb esemény nem történt, a pékipari szakosztály azonban terjedelmes átiratot intézett Somogyi Szilveszter polgármesterhez.

Az átiratot a szakosztály nevében Zimonyi István elnök, Wolf Endre ügyvezető elnök és Gracza János titkár írta alá és a következőképpen hangzik:

Méltóságos Polgármester Ur! A kenyérárak mérésével tárgyában hozzánk küldött 21.683/1929. számú átiratára, a szegedi sütőipari szakosztály nevében, tisztelettel a következőket válaszoljuk:

Először is köszönetet mondunk azért, hogy Méltóságod alkalmat adott nekünk arra, hogy ebben a nagyfontosságú ügyben írásban tájékoztathassuk, mert megvagyunk győződve arról, hogy a sütőiparhoz egyáltalában nem értő, magukat szakértőknek feltüntető, kívülálló egyének, a valóságban meg nem felelő adatok beállításával és felsorakoztatásával Méltóságodat és a közvéleményt — minden iparág közül kiragadva a sütőipart — ellenünk hangolni igyekeztek. Amikor az ilyen tendenciózus egyének beavatkozása ellen a magunk és iparunk erkölcsi érdekében a legnyomatékosabban tiltakozunk, apellálunk Méltóságod tárgyilagos belátására és jóindulatára, mellyel az alább következő adatainkat és állításainkat bizonyára úgy fogja mérlegelni, hogy az nemcsak minket, de a mesterségesen feljagított közvéleményt is megnyugtatja.

Mielőtt el nem fogadott

kalkulációnk

részletes tárgyalásába bocsátkoznánk, kijelentjük azt, hogy Szegeden buzaalapon, vámörlessel a meglévő sütőiparosnak csak alig 5 százaléka szerzi be a szükségletét, míg a fenmaradt 95 százalék kész lisztet vásárol. Minkünk tehát minden más állítás ellenére, a kész liszt árát kell alapul vennünk, amikor kalkulálunk és a kenyér árát megállapítjuk. (Különben is a múlt évben azok a sütőiparosok, akik buzaalapon, vámörlessel dolgoztak, alaposan ráfizettek az üzletükre, mert a folytonosan olcsóbbodó búzát előre kellett megvásárolniuk.) Hauser R. Sándor tanár urat szakértőnek nem fogadjuk el, mert ő nem pék, hanem pedagógus, de nem fogadjuk el Kardos Jakab liszt- és tarhonyakereskedő urat sem, aki például a 28 — szerinte pláne 24 — filléres 6-os liszt-

ből vízzel készült (tehát nem tojással) barna tarhonyát, a szegény nép eledelét — kg.-ként 65 fillért árusítja, ami — 28 filléres lisztárát és kg.-ként 20 fillér munkadíjat számítva — Kardos ur részére közel 30 százalék hasznot biztosít.

Azt mi is igen jól tudjuk, hogy volt a 28 filléres 6-os lisztnél olcsóbb 6-os liszt is, de — mint az anketon Fenyő Mátyás ur mondta — kétféle 6-os liszt van. Az egyiknek csak a neve az, (ez persze az olcsóbb), a másik pedig jó, de az néhány fillérrel mindig drágább. De nevéstéges a t. szakértők azon kívánsága is, hogy dolgozzunk olcsóbb lisztből s ne a jobb minőségiből, — mikor mi, gyakorlati emberek, tapasztalásból tudjuk azt, hogy a fogyasztók közönség részére melyik lisztből lehet, nemcsak kíváncsi, de izletes kenyeret előállítani. Így tehát továbbra is magunk fogjuk kiválasztani a feldolgozandó lisztet s nem kérünk erre vonatkozólag tanácsot senkitől.

Azt is tisztelettel hozzuk Méltóságod tudomására, hogy kalkulációnk sokkal szerényebb, mint annak idején az országos központi árvizsgáló bizottság által engedélyezett kalkuláció volt. Mi ugyanis kétszeri fűtéshez, ami 300 kg. liszt feldolgozásához szükséges, 120 kg. fát számítottunk, holott az orsz. árvizsgáló bizottság 100 kg. liszt után 50 kg. fát engedélyezett.

Hogy az egy munkás után (mert nálunk önállóan dolgozó szakmunkásra van szükség), számított

napi 6 pengő

sem túlzott, utalunk arra, hogy az átlagos munkabér 6—8 pengő, amiről Méltóságod igen könnyen meggyőződhet, ha adatokat kér a szegedi Társadalombiztosító Intézettől. Egy sütőinas elátása is belekerül napi 3 pengőbe, mert a pékség igen fárasztó mesterség, tehát egy pékinak táplálkozni is kell s az új ipartörvény különben sem enged meg 15 éven aluli fiút szerződtetni, már pedig az ennél idősebb serdülő ifju megkívánja mindenkor a maga porcióját. Hogy Szegeden van napi 6 pengős lakbér, annak igazolására csak azt említjük meg, hogy egyik szaktársunk városi épületben lakik s

havonta 168 pengő lakbért fizet,

ami igen közel áll a napi 6 pengőhöz. Amde azt is bizonyíthatjuk, hogy Sebők János ur a Mikszáth Kálmán-uccai fióküzlete után, ahol pedig se lakása, se műhelye nincs, negyedévenként 540 pengő lakbért fizet!

A karbantartás és pótlás

címén felvett 5.50 fillér sem túlzott, mert igen sok olyan dolgot nem vettünk számításba, (pld. ipartestületi tagdíj, szaklap előfizetése, kéményseprői díj), hetenként kell a füstcsatornákat tisztítani, (telefondíj, papírzacsok, csomagolópapír, stb.), amit pedig nem lett volna szabad figyelmen kívül hagynunk. Ma már ugyanis sok minden kell egy sütőműhelybe, ami a boldog békeidőkben nem kellett, mert a ker. iparfelügyelő, a kerületi tisztviselő orvos és maga a közigazgatási hatóság is folytonos vizsgálatokat tart s mindig elrendel valamit, amit pótolni kell.

Arról is, hogy

egy kocsi-ló és kocsis

eltartása mennyibe kerül, legjobban meggyőződhetne akkor Méltóságod, ha megkérdezné a város gazdasági hivatalát, hogy mindezek a városnak mennyibe kerülnek? De mi annál is lényegesen kevesebbet számoltunk, mert csupán a legminimálisabb költségeket akartuk figyelembe venni. Akinek pedig nincs kocsija-lova, az kifizetőt tart és biciklit, aminek a beszerzése és folytonos javítása majdnem többbe kerül, mint egy kocsi-lónak a tartása. A gépjármű pedig még nagyobb terhet jelent, mert az igen rossz szegedi utak és országutak valóságban eszik az autót, amit Méltóságod legjobban tudhat a városi fuvarozási üzemről. Az igaz, hogy a nagyobb üzemeknél más-ként kell számítani, de az is igaz, hogy ezeknél sokkal több a teher, mint a kishéknél, hiszen van Szegeden olyan kartársunk, akinek évenként társadalombiztosítási díj és közadók címén 7000 pengőt kell kifizetnie. Tehát ezt is erősen figyelembe kell venni, ha tárgyilagosan akar valaki itélkezni.

Sokféle tapasztalatot, de a sütőiparban ösidők óta szerzett tapasztalatokat is a háború és a háborút követő új idők teljesen megsemmisítették. Mert, ha a háború előtt a földolgozással elérhető

35—40 százalékos szaporodás

teljesen fedezett minden rezsiköltséget, — most egészen más világ van! Ma a lisztnek sem olyanok, mint békében voltak, tehát a szaporulati százalék is kevesebb. Az orsz. árvizsgáló bizottság például csak 30 százalékos szaporodást vett figyelembe, mi pedig 33 százalékkal számolunk, mert így számol a budapesti Sütők Ipartestülete is, de így számol minden olyan magyar sütőiparos, akinek nemcsak a neve sütőiparos, de érti is a szakmáját. Ma a sütőipart az 1923. évi XV. t. cikk szabályozza, amely előírja, hogy a munkát hajnali 3 órakor, a készáru kiszállítását pedig reggel háromnegyed 6 órakor szabad megkezdeni. Ma a munkaidő 8, legfeljebb 10 óra, míg a békében — amikor éjjel-nappal dolgozhatott a sütőiparos, — elkezdtek a munkát délután 5 órakor s másnap délből 1 órakor fejezték be. Akkor a munkaidőt sokkal jobban ki tudták használni s szebb, tökéletesebb árut állíthattak elő, míg most, hogy az éjszakai munkát munkásvédelmi szempontból korlátozzák, rövidebb a munkaidő s mivel a sütőiparos a természet törvényeit nem játszhatja ki, ma úgy tudja elvégezni kellő időre a munkát, ha egy ember helyett háromat alkalmaz s ha egy kemence helyett 2—3 kemencét tart használatban, a békébeli viszonyokhoz képest. Ám a munkaidő korlátozása még azt is maga után vonta, hogy csakis nagyfizetésű, jólképzett munkásokat alkalmazhatunk.

Abszurd állítás az is, hogy

egy kg. kenyeret egy kg. liszt árán kel-
lene adni,

mert az így volt a békében is. Ismételjük és hangsúlyozottan kijelentjük, hogy a békébeli viszonyokat ma nem lehet a pékiparra vonatkoztatni, egyrészt a fent elmondottaknál fogva, másrészt pedig azért, mert:

a békében a 6-os liszt volt 28—29 fillér,
1 kg. kenyér nagyján 26 fillér,
1 kg. kenyér kicsinyben 28 fillér.

Csak hogy a békében belekerült

1 kg. só 12 fillérbe, ma 0.40 fillér,
1 kg. élesztő 36 fillérbe, ma 2.— pengő,
1 m. fa 2.10 fillérbe, ma 4.— pengő,
1 munkás heti bére volt 16—24 kor,
ma 35—70 pengő.

(A korszadák 1906-ban megszűnt.)

Akkor egy jobb sütőiparos fizetett évi 30—40 kor. III. oszt. ker. adót, ma fizet csak kereseti adóban (tehát a jövedelem- és vagyonadón kívül) évi 800—1200 pengőt. Ha még hozzászámoljuk a jövedelem-, vagyon- és más adókat, negyed-

G. F. B. a tökéletes Bembergselem harisnya lerakat Pollák Testvéreknél